T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 210
KARAR NO : 2016 / 249
KARAR TR : 11.4.2016

ÖZET: 506 sayılı Kanunun 140. maddesine göre tahakkuk ettirilen idari para cezasından kaynaklanan ve 5510 sayılı Kanun uyarınca hesaplanan, ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R. K.
Vekili : Av.H.B.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu İzmir İl Müdürlüğü
Vekili : Av.B.K.

O L A Y : Davacı vekili, müvekkiline gönderilen tarihsiz ödeme emrine göre; Kurum icra Dosya Numarası 2010/000037 olan dosya ile takibe geçilmiş bulunan 2000 / 9 dönemine ait 831,00 TL. asıl + 4.591,36 TL gecikme zammı ile 2001 / 1 dönemine ait 279,00 TL. asıl + 1.541,50 TL. gecikme zammı olmak üzere, toplamda 7.242,86 TL. borcu olduğundan bahisle takip yürütüldüğünün, bu borcun 14/08/2015 tarihine göre hesap edildiğinin, takip dosya masraflarının hesaplamaya dahil edilmediğinin, tahsil tarihine kadar ayrıca gecikme zammı ve gecikme cezası tahakkuk ettirileceğinin bildirildiğini; öncelikle müvekkilinin idari para cezasına konu fiilinin (suçun) işlendiği tarihin tespiti ile uygulanması gereken yasanın belirlenmesi ve buna göre işlem yapılmasının gerektiğini, buna göre müvekkilinin işlediği suça karşılık gelen yasal düzenlenmeler birlikte değerlendirildiğinde, idari para cezası için zamanaşımı süresinin dolmuş bulunduğunu; diğer taraftan, müvekkili lehine anılı idari para cezalarının tahsil zamanaşımı süresinin de dolduğunu, yasada sayılan zamanaşımını kesen olaylar da gerçekleşmediğinden bu davayı açmanın gerektiğini ifade ederek; İzmir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünün numarası yukarıda yazılı icra takip dosyasından gönderilen ödeme emri ile talep edilen İdari Para Cezalarının ve ferilerinin zamanaşımına uğramış olması nedeniyle, itirazlarının kabulü ile müvekkilinin davalı kuruma borçlu olmadığının tespiti, bahse konu ödeme emri ve takibin iptali, geçici olarak takibin durdurulması istemiyle 2.9.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 14.İŞ MAHKEMESİ: 15.12.2015 gün ve E:2015/296, K:2015/209 sayı ile, "(…)Dava; davacı adına düzenlenen 14/08/2015 tarihli idari para cezasının iptaline ilişkindir.

Mahkememizce tüm deliller toplanmış, celbi gerekenler ilgili yerlerden celp edilmiştir.

Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nce 09/10/2015 tarih ve 121612 sayılı, ekinde 2010/37 icra takip dosyasına ilişkin evrakların bulunduğu müzekkerenin dosyaya gönderildiği anlaşılmakla iddia, savunma, toplanan deliller ve tüm dosya kapsamı gereğince; davacının idari para cezasına yönelik itiraz işlemlerinin İdari Yargının görev alanına girdiği, idari para cezasına itiraz hususunun 5510 sayılı Kanunun 102.maddesinde düzenlendiği, bu maddeye göre idari para cezasına karşı açılacak davalarda İdare Mahkemelerinin görevli olduğunun düzenlendiği, görev hususunun kamu düzenine ilişkin olup, taraflarca ileri sürülebileceği gibi yargılamanın her aşamasında da Mahkemece resen gözetilebileceği hususları da dikkate alınarak İdari Yargıda açılması gerekir iken yargı yolu yanlışlığı nedeni ile Mahkememizde açılan işbu davada İdare Mahkemelerinin görevli olduğu kanaatine varılmakla Mahkememizin görevsizliğine karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu defa, 2010/000037 takip numaralı ödeme emrinin iptali istemiyle 11.2.2016 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 2.İDARE MAHKEMESİ: 17.2.2016 gün ve E:2016/248 sayı ile, "Dava, davacıya 5510 sayılı yasa uyarınca verilen cezanın tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı yasanın 102. maddesi uyarınca; anılan kanun uyarınca verilen idari para cezalarının iptali istemiyle idare mahkemesinde dava açılabilir. Yine aynı yasanın 88. maddesinin 19. fıkrasında da " kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir. Yetkili İş Mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz" hükmü düzenlenmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, dava konusunun, 5510 sayılı yasa uyarınca verilen para cezası ile ilgili olduğu, ancak ceza işleminin değil cezanın tahsiline dönük ödeme emrinin iptalinin istenildiği görülmektedir. Bu durumda, ihtilaf 5510 sayılı yasanın 102. Maddesinin değil 88. maddesinin kapsamında olup, iş mahkemesinin görev alanına girmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. Maddesi uyarınca; adli, idari, askeri yargı merciilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

Nitekim bakılan dava, Mahkememize İzmir 14. İş Mahkemesinin görev yönünden ret kararı sonrası açılmış olup, Mahkememizce de, İş Mahkemesinin görevli olduğu düşünüldüğünden, dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle 2247 sayılı yasanın 19. maddesi uyarınca, davada İş Mahkemeleri görevli olduğundan Mahkememizin görevsizliği kanaatine varıldığından görevli merciin belirlenmesi için, 14. İş Mahkemesi dosyası da temin edilerek dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine, işin incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 11.4.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli ve idari yargı yerleri arasında "2010/000037 takip numaralı ödeme emrinin iptali istemi yönünden" olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesine göre tahakkuk ettirilen idari para cezasından kaynaklanan ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca 14.8.2015 tarihi itibariyle hesaplanan, -gecikme zammı dahil- 7242,86 TL tutarlı 2010/000037 takip numaralı ödeme emrinin iptali isteminden ibarettir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesinin 9.5.2007 gün ve 5655 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile değişik 4. fıkrasında, "İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî para cezası kesinleşir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idarî para cezalarına karşı Kuruma itiraz etme veya yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak, Kurumca itirazın reddedilmesi veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörtte birlik ceza tutarı, 80 inci madde hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir" denilmiş; 80. maddesinin yedinci fıkrasında ise, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir" hükmüne yer verilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, bu düzenlemelere göre,idarî para cezalarının ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk edeceği ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödeneceği veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebileceği, itirazın takibi durduracağı, Kurumca itirazı reddedilenlerin, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilecekleri nedeniyle tahakkuk aşamasında idare mahkemelerinin görevli oldukları, kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin, 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça belirtildiği gibi Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu sonucuna varmıştır.

Ancak, 506 sayılı Kanun'un yukarıda sözü edilen maddeleri 31.5.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde, "(…)İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (…)

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.(…)" denilmiş; 88. maddesinde ise, "(…)Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı

maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz(…)" hükmü yer almıştır.

Öte yandan, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fikrasında, "Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır" denilmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Dava dosyalarının incelenmesinden, davacıya ait gazete büro işyeriyle ilgili olarak, 506 sayılı Yasanın 140.maddesine istinaden idari para cezası tahakkuk ettirildiği; davalı İdarece, tahakkuk ettirilen 831,00 TL ve 279,00 TL idari para cezasının ödenmediğinden bahisle söz konusu borcun, gecikme zammı da hesaplanarak 7.242,86 TL. şeklinde İcra Takip ve Tahsilat servisine intikal ettirildiği ve davacı aleyhine 2010/000037 sayı dosya ile takibe geçildiği; davacı vekili tarafından da; 14.8.2015 tarihi itibariyle hesaplanan, -gecikme zammı dahil- 7242,86 TL tutarlı 2010/000037 takip numaralı ödeme emrinin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, söz konusu ödeme emrine karşı açılan davada, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, İzmir 2.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, İzmir 14. İş Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İzmir 2.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İzmir 14. İş Mahkemesinin 15.12.2015 gün ve E:2015/296, K:2015/209 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 11.4.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN